

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวข้อสอบมากกว่า 580 ข้อ

ปี 69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบ

หลักสูตรและวิธีการสอบแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 4) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2555
- 5) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560
- 6) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562
- 7) ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และโปรแกรม Microsoft Office

การสอบเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

การทดสอบเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะบรรจุและแต่งตั้ง

โดยวิธีการสัมภาษณ์ หรือวิธีอื่นเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

คู่มือสอบเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

ราคา 299 บาท

◆════════════════════◆
จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย
◆════════════════════◆

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ก๊ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน สำนักงานปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น
เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา
ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น
หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและ
มีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ
ขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1
➤ ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	16
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ นโยบายและการกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	20
➤ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	27
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	67
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2555	112
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2555	123
➤ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544	128
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561	142
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	149
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564	260
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	308
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	344
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และโปรแกรม Microsoft Office	348
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ	353
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	357

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติความเป็นมา History

ย้อนรอยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเกษตรในประเทศไทยได้มีบันทึกเป็นหลักฐานไว้ในศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย (เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 1800) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อขุนรามคำแหง ทรงมีรัฐประศาสน์นโยบายส่งเสริมการเกษตรหลายประการที่สำคัญ คือ การให้ประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพตามความถนัดและที่ดินที่มีการปลูกสร้างทำประโยชน์ก็จะตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ที่ปลูกสร้าง และให้เป็นมรดกตกทอดไปถึงยังลูกหลานในสมัยนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภคตลอดทั้งปี และเพียงพอสำหรับการใช้ในการเกษตร

มีการสันนิษฐานว่าพ่อขุนรามคำแหงทรงจัดการชลประทานช่วยเหลือการเพาะปลูก เช่น การขุดเหมืองฝาย ฝายท่อน้ำจากลำธารบนภูเขา มาสู่ตัวเมืองสุโขทัย และทรงสนับสนุนให้มีการปลูกป่าทำสวนโดยทั่วไป เช่น ทรงปลูกป่าตาลขึ้น และใช้ป่าตาลนั้นเป็นสถานที่ให้พระสงฆ์แสดงธรรมในวันธรรมสวนะ และเป็นที่เสด็จออกว่าราชการในวันปกติ อันเป็นพระบรมราโชบายที่จะอบรมพสกนิกรให้มินิสัยรักป่า รักสวน และรักการปลูกสร้างไปด้วยในตัว

พ.ศ. 1893 กรมนา

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมทางการเกษตร เริ่มมีปรากฏชัดในสมัยกรุงศรีอยุธยา (เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 1893) นั่นคือ กรมนา ซึ่งเป็นกรมหนึ่งในการปกครองแบบจตุสดมภ์ อันประกอบด้วย กรมเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา กรมในจตุสดมภ์นั้น มีความหมายเช่นเดียวกับกระทรวงในสมัยโบราณ

ดังนั้น ในประกาศและพระราชบัญญัติเก่า ๆ จึงมีเรียก กรมเกษตรธิการ กระทรวงนา กระทรวงเกษตรราธิการ ซึ่งหมายถึงกรมนาในจตุสดมภ์นั่นเอง โดยมีขุนเกษตราธิบดี ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกรมนา ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) ได้พระราชทานนามเสนาบดีจตุสดมภ์ใหม่ โดยให้เสนาบดีกรมนาเป็นพระเกษตราธิบดี และในพระราชพงศาวดารต่อ ๆ มา ปรากฏนามเสนาบดีกรมนาในพระธรรมนูญตรากระทรวง พ.ศ. 2178 ในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททองว่า เจ้าพระยาพลเทพเสนาบดีศรีไชยนพรัตน์เกษตราธิบดี อภัยพิริยบรากรมพาหุ ซึ่งใช้นามนี้มาโดยตลอดจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เข้าสู่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4 ได้ทรงแก้ไขนามเจ้าพระยาพลเทพใหม่ว่า เจ้าพระยาพลเทพ สรรพพลเสพลย์เสนาบดี ศรีพิไชยราชมหัยสวรชัย อเนกานันตัญญาหารพิจารณาปฏิพัทธ์ นพรัตน์มูรธาธร มหิศรสุมหะเชษฐเกษตราธิบดี อภัยพิริยบรากรมพาหุ ด้านบทบาทหน้าที่ของกรมนา มีหลักฐานปรากฏครั้งแรกในกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จ ซึ่งตราขึ้นในแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) แห่งกรุงศรีอยุธยา ตามพระราชกฤษฎีกามีบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ให้กรมนามีหน้าที่ป้องกันและระงับข้อพิพาทของราษฎรเกี่ยวกับเรื่องข้าว พืชผลในไร่นา และสัตว์พาหนะ

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

ซึ่งนับเป็นการบำรุงการเกษตรที่สำคัญประการหนึ่ง กรมนามิบทบาทมากขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งตราขึ้นในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรีอยุธยา ให้กรมนามิหน้าที่จัดการที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าให้ กลับมามีประโยชน์มากขึ้น จัดการเกี่ยวกับการชลประทานและสัตว์พาหนะ เก็บหางข้าวขึ้นฉางหลวง ซึ่งเป็นราชการสำคัญ จัดการเกี่ยวกับการพระราชทานที่ดิน ระงับการวิวาทในเรื่องที่ดิน รวมถึงตั้งกรมการนา ออกไปประจำอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ เพื่อรักษาการดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งระบุถึงตราประจำตำแหน่ง เจ้าพระยาพลเทพทั้ง 9 ดวงนั้น ให้ใช้สำหรับหน้าที่ที่แตกต่างกัน จนเข้าสู่รัชสมัยรัชกาลที่ 5 หน้าที่ของกรมนามิปรากฏอยู่ว่า ตำแหน่งราชการกรมนามิมิพนักงานที่จะต้องตั้งข้าหลวงเสนาออกเดินรังวัด ประเมินนาของราษฎร เก็บเงินค่านาเป็นราชทรัพย์ของหลวง และระงับข้อพิพาทของราษฎรที่เกี่ยวกับเรื่องที่ดิน ชื่อข้าขึ้นฉางหลวง สำหรับพระนคร และจ่ายข้าวเป็นเสบียงในราชการทั่วไป

พ.ศ. 2435 กระทรวงเกษตรพินิจการ

ในต้นรัชกาลที่ 5 เป็นยุคของการเริ่มปรับปรุงส่วนราชการ และจัดตั้งกระทรวงต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ การดำเนินการไปสู่ความเจริญก้าวหน้า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการปรับปรุงเป็นครั้งแรกในยุคนี้เช่นกัน โดยปรับปรุงจากกระทรวงเกษตรธิการ (กรมนา) เป็นกระทรวงเกษตรพินิจการ หน้าที่ของกระทรวงเกษตร พินิจการนี้ ได้เพิ่มบทบาทด้านการบำรุงส่งเสริมการกสิกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก นอกเหนือจากหน้าที่เดิมของกรมนามิ ที่เกี่ยวข้องกับที่นา ภาษีอากร และการจัดหาเสบียงอาหารเป็นหลัก รวมทั้งมีการขยายงานกว้างออกไป เช่น การตั้งเจ้าพนักงานการทำแร่ในหัวเมืองต่างๆ การขุดคลอง การจัดการมหรสพที่ดิน ซึ่งมีการจัดทำร่วมกับ กรมแผนที่ ขยายการทำแผนที่รังวัดรายละเอียดขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อการจัดทำโฉนดที่ดินถูกต้องไว้เป็นหลักฐาน นอกจากนี้ยังดำเนินการเกี่ยวกับการขัง ดอง วัด รวมไปถึงการเก็บค่านา การจัดการสัตว์พาหนะ การจัดสิ่งของ ออกไปตั้งแสดงในพิพิธภัณฑ์ที่สหรัฐอเมริกา และการจัดการน้ำอุดหนุนสำหรับการทำนาและการเพาะปลูก ตลอดจนการจัดตั้งกองกสิกรรมขึ้น เพื่อทำหน้าที่ตรวจการต่างๆ แล้วนำเสนอรายงานต่อกระทรวง ต่อมาใน พ.ศ. 2439 กระทรวงเกษตรพินิจการ ย้ายไปเป็นกรมเกษตรกร ในสังกัดกระทรวงพระคลัง และในปีเดียวกันนี้ ได้มีการสถาปนากรมป่าไม้ขึ้น แต่อยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2441 กระทรวงเกษตรธิการ

ใน พ.ศ. 2441 มีการประกาศตั้งกรมเกษตรการขึ้นเป็นกระทรวงเกษตรธิการเช่นเดิมและย้ายกรมเกษตรการ กรมแผนที่ และกรมแร่กลับมายู่ในสังกัดตามเดิมด้วย หน้าที่ของกระทรวงเกษตรธิการ แบ่งออกเป็นงานดูแล และส่งเสริมการเกษตรด้านต่าง ๆ อาทิ

1. งานด้านการชลประทาน มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศเนเธอร์แลนด์ในการพิจารณา วางโครงการชลประทานในประเทศไทย และจัดตั้งกรมคลองขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2445 เพื่อทำการตรวจระดับพื้นที่ สำหรับการชลประทานโครงการที่สำคัญ ได้แก่ สกิมชัชนาท หรือโครงการเขื่อนเจ้าพระยาในปัจจุบัน ต่อมามีการยกกรมคลองไปขึ้นอยู่กับกระทรวงโยธาธิการ และเปลี่ยนชื่อเป็นกรมทาง ทำหน้าที่สร้าง เส้นทางคมนาคมทางบก และทางน้ำ ส่วนการสร้างคลองเพื่อประโยชน์ด้านการเพาะปลูกให้อยู่ในหน้าที่ของ เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ และต่อมาได้มีการรวมกิจการของกรมคลองเก่า โดยเปลี่ยนชื่อเป็นกรมท่อน้ำ และเปลี่ยนมาเป็นกรมชลประทาน เมื่อ พ.ศ. 2470 ตามลำดับ
2. งานด้านการเพาะปลูก ให้ความสำคัญในเรื่องของไหมก่อน โดยร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่น ในการทดลองเพาะเลี้ยงไหม และเผยแพร่วิธีการเลี้ยงไหมให้กับคนไทย และจัดตั้งกรมช่างไหมขึ้นมาดูแล ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมเพาะปลูกใน พ.ศ. 2451 มีการจัดการประกวดพันธุ์ข้าวทั่วราชอาณาจักรขึ้น เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2453 ในงานแสดงกลสิกรรมและพาณิชการ
3. งานด้านการปศุสัตว์ มีการดำเนินการต่างๆ เช่น สร้างสถานผสมพันธุ์สัตว์ ส่งเสริมและให้คำแนะนำ แก่ประชาชนทั่วไปในการเลี้ยงสุกร เป็ด ไก่ รวมถึงจัดตั้งโรงเรียนสัตวแพทย์ขึ้นในกรมเพาะปลูก เมื่อ พ.ศ. 2457 เพื่อดำเนินการป้องกันโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง พ.ศ. 2464 ได้โอนกรมป่าไม้จาก กระทรวงมหาดไทยมาสังกัดกระทรวงเกษตรธิการ และจัดตั้งกรมรักษาสัตว์น้ำขึ้นอีกกรมหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2468 นอกจากนี้ ได้รวมกรมแผนที่ กรมราชโลหกิจ และภูมิวิทยา ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ตั้งขึ้นเป็นกรมทะเบียนที่ดินด้วย

พ.ศ. 2475 กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ

เมื่อ พ.ศ. 2475 กระทรวงเกษตรธิการ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงคมนาคม ได้รวมเข้าเป็น กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ โดยย้ายกรมทะเบียนที่ดิน กรมรังวัดที่ดิน กรมป่าไม้ และกรมราชโลหกิจ จากกระทรวงเกษตรธิการ ไปขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย หลังจากที่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2475 ได้ระบุให้มีตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ขึ้นแทนตำแหน่งเสนาบดี และเปลี่ยนตำแหน่ง ปลัดทูลฉลองเป็นปลัดกระทรวงในเวลาต่อมา

พ.ศ. 2476 กระทรวงเศรษฐการ

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงเกษตรและกรม พ.ศ. 2476 เปลี่ยนนามกระทรวงเกษตรพาณิชย์การ เป็นกระทรวงเศรษฐการ พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อกรมตรวจกลีกรมเป็นกรมเกษตร กรมรักษาสัตว์น้ำเป็นกรมประมง ส่วนกรมป่าไม้ กรมทะเบียนที่ดิน กรมรังวัดที่ดิน และกรมราชโลหกิจ ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทยนั้นได้โอน กลับมาอยู่ในสังกัดตามเดิม โดยรวมกรมทะเบียนที่ดินและกรมรังวัดที่ดินเข้าด้วยกันเป็นกรมที่ดิน นอกจากนั้น มีการเปลี่ยนนามเกษตรมณฑล และเกษตรจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานที่ดินมณฑล และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ตามลำดับ กระทรวงเศรษฐการในสมัยนั้น ให้ความสำคัญกับหน้าที่ด้านการเกษตรเป็นอันดับแรก จึงใช้ตรา พระพิรุณทรงนาค ซึ่งเป็นตราใหญ่ประจำตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการอยู่ก่อนแล้ว มาเป็นตราประจำ ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการด้วย จากนั้น เมื่อมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2477 ได้แยกกระทรวงเกษตรราชการออกจากกระทรวงเศรษฐการ ตั้งเป็นอีกกระทรวงหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรเป็นสำคัญ

พ.ศ. 2478 กระทรวงเกษตรราชการ

กระทรวงเกษตรราชการ จัดตั้งขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2478 ซึ่งต่อมาได้มีการแยกกรมเกษตร และการประมงออกเป็นกรมเกษตร และกรมประมง แยกกรมที่ดินและราชโลหกิจเป็นกรมที่ดินขึ้นอยู่กับ กระทรวงมหาดไทย และกรมราชโลหกิจขึ้นอยู่กับกระทรวงการเศรษฐกิจ แยกกองสัตวบาลและกองสัตวลักษณะ ออกจากกรมเกษตร จัดตั้งเป็นกรมใหม่คือ กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ และได้มีการสถาปนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. 2486

พ.ศ. 2495 กระทรวงเกษตร

สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เปลี่ยนนามกระทรวงเกษตรราชการเป็นกระทรวงเกษตร พร้อมทั้งเปลี่ยนนามกรมเกษตรเป็นกรมกลีกรม และกรมปศุสัตว์ และสัตว์พาหนะเป็นกรมการปศุสัตว์ ตลอดจนก่อตั้งกรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้นอีกกรมหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้โอนไปอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากนั้น ได้แยกกรมสหกรณ์ออกมาเพื่อสถาปนาเป็นกระทรวงใหม่คือ กระทรวงการสหกรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2495 จากนั้น มีการแยกกองการข้าวและทดลองในกรมการกลีกรมออกไปตั้งเป็นกรมใหม่คือกรมการข้าว พร้อมทั้ง เปลี่ยนกรมการกลีกรมเป็นกรมกลีกรม กรมการประมงเป็นกรมประมง และกรมการปศุสัตว์เป็นกรมปศุสัตว์ เมื่อมีการตั้งกระทรวงพัฒนาแห่งชาติขึ้นใหม่กรมชลประทาน และกองการกลีกรมเคมี จึงย้ายไปสังกัดที่กระทรวง ใหม่ด้วย นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรขึ้น เพื่อสนองนโยบายในการส่งเสริมการเกษตรของ ประเทศให้เจริญก้าวหน้า และจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) โดยรวมทุนกับประเทศ เดนมาร์กในการจัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์อบรมขึ้นด้วย

พ.ศ. 2505 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในวันที่ 1 ตุลาคม 2505 มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ให้ยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติโดยโอน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน มาอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตร และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น " กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ " ที่ใช้มาถึงปัจจุบัน ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ มีการจัดตั้งกรมวิชาการเกษตรซึ่งรวมกรมกสิกรรม และกรมการข้าวเข้าด้วยกัน ตามนโยบาย ที่จะปรับปรุงระเบียบการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการรวมหน่วยงานที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึง กันเข้าเป็นกรมเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งองค์การตลาด เพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร ในด้านการผลิตและการตลาดเป็นสำคัญ การจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรมเพื่อกระจายที่ดิน ให้แก่เกษตรกร ผู้เช่าหรือผู้ไร้ที่ดินให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือเป็นของสถาบันเกษตรกร รวมถึง กลุ่มสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ด้วย เพื่อการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ การจัดระบบการผลิต การจัดจำหน่าย ผลผลิตของเกษตรกร ซึ่งเป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม ให้กับเกษตรกร การจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร ตามประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร การเศรษฐกิจการเกษตร การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การชลประทาน การประมง การปศุสัตว์ การป่าไม้ การพัฒนาที่ดิน และการสหกรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 14 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ พร้อมทั้งรับผิดชอบรัฐวิสาหกิจอีก 7 แห่ง ได้แก่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสะพานปลา องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย และบริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ในปี พ.ศ. 2546 มีพระราชกฤษฎีกา โอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ เกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนา ระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนด ให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกอบด้วย ส่วนราชการ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร แห่งชาติ พร้อมทั้งรับผิดชอบรัฐวิสาหกิจอีก 5 แห่ง ได้แก่ องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสะพานปลา องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

และองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศภายใน
ปีพ.ศ. 2570

พันธกิจ

1. ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์สู่การปฏิบัติในทุกระดับให้เกิดผลสัมฤทธิ์
2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

วัฒนธรรม " HOPE "

มีคุณธรรม สร้างสรรค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รับผิดชอบร่วมกัน

"HOPE"

H	: Honesty	:	มีคุณธรรม
O	: Ownership	:	รับผิดชอบร่วมกัน
P	: Prompt to change	:	พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
E	: Establish	:	สร้างสรรค์

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

1. สักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น
2. เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้ง กำกับและเร่งรัดตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรีสำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง
2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
3. แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ โครงการ และโครงการพิเศษ
4. ดำเนินการและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านการเกษตรต่างประเทศ
5. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
6. กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและพัฒนาบุคลากรของกระทรวง

7. ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
8. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร
9. ดำเนินการบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ที่มา :

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 1) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 6 ก 27 มกราคม 2552
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 2) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 98 ก 28 ธันวาคม 2552
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 3) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 40 ก 9 พฤษภาคม 2556
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 4) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 60 ก 5 กรกฎาคม 2556
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 5) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนที่ 18 ก 1 เมษายน 2567

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ผลักดันภารกิจ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 ศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

แนวทางที่ 2 พัฒนาและสนับสนุนการบูรณาการแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ แก่เกษตรกรประสบความสำเร็จ

แนวทางที่ 3 บูรณาการหน่วยงานทุกระดับเพื่อสนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เร่งรัดพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

เป้าหมาย

ศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาระบบอำนวยการและบริหารจัดการด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

คำนิยาม

ข้อสัจย์ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รับฟังความคิดเห็น มุ่งผลสัมฤทธิ์

โครงสร้าง

โครงสร้างองค์กรในสังกัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัด ตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง

เครื่องหมายราชการและตราสัญลักษณ์สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป็นรูปวงกลมซ้อนกัน 2 วง ภายในวงกลมชั้นในเป็นพื้นสีเขียว มีลายกระหนกเปลวสีทองกึ่งกลาง เป็นรูปพระพิรุณทรงพระภูษาและฉลองพระบาทสีทอง พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ ทรงยื่นบนหลังนาค ภายในวงกลมชั้นนอกเป็นพื้นสีขาว ด้านบนมีอักษรภาษาไทยสีเขียวเข้มว่า “สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ด้านล่างมีอักษรภาษาอังกฤษสีเขียวเข้มว่า “OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES”

ความหมาย

พระพิรุณ เป็นเทพแห่งน้ำ เป็นที่นับถือกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณว่าเป็นผู้บันดาลให้ฝนตก

นาค เป็นพาหนะของพระพิรุณ และเป็นกำลังของการให้น้ำ

พระพิรุณทรงนาค หมายถึง การเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จและประสานพลังบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของภาคการเกษตร

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.1 ภาพรวม

4.1.1 วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ
ภายในปี พ.ศ. 2570”

4.1.2 พันธกิจ

- 1) ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์สู่การปฏิบัติ
ในทุกระดับให้เกิดผลสัมฤทธิ์
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

4.1.3 วัฒนธรรมองค์กร

“มีคุณธรรม รับผิดชอบร่วมกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์” (HOPE) โดยมีคำจำกัดความ
ดังนี้

วัฒนธรรม	คำจำกัดความ
H : Honesty มีคุณธรรม	ซื่อสัตย์ มีวินัย มีน้ำใจ ร่วมกันต่อต้านการทุจริต
O : Ownership รับผิดชอบร่วมกัน	มุ่งมั่นทุ่มเท สามัคคี รวมพลังทุกภาคส่วน มุ่งสู่เป้าหมาย องค์กร
P : Prompt to change พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การทำงานที่มีสมรรถนะสูง และเป็นองค์กรที่มีความทันสมัย
E : Establish สร้างสรรค์	กล้าคิด กล้าทำ สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับองค์กร

4.1.4 ค่านิยม

“ซื่อสัตย์ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รับฟังความคิดเห็น มุ่งผลสัมฤทธิ์”

4.1.5 เป้าหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์
ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ ที่ได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.1.6 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

4.2 แผนปฏิบัติราชการ

4.2.1 แผนปฏิบัติราชการด้านการเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตร

1) เป้าหมาย

การบริหารและการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงบรรลุปเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานในการกิจระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 90)

2.2) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 60)

2.3) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนในกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 85)

2.4) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5)

2.5) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริน้อมนำแนวทางพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง (ร้อยละ 75)

2.6) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการทบทวน ติดตาม ผลักดันและเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร (ร้อยละ 80)

2.7) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูงมีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) พัฒนาโครงสร้างรองรับการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.2) พัฒนาระบบ กลไกการบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.3) เพิ่มการใช้องค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการวางแผนและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์

3.4) พัฒนาวิธีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย ทันสมัย และหลากหลาย เพื่อสร้างการรับรู้แก่กลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน

3.5) พัฒนาระบบการให้บริการ การอำนวยความสะดวกและการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรเชิงรุก

3.6) แก้ไข ยกเลิก ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้ทันสมัย

3.7) ส่งเสริมให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีบทบาทนำและขยายความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.8) พัฒนาการติดตามและประเมินผลให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ

3.9) ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

4.2.2 แผนปฏิบัติราชการด้านการเพิ่มขีดความสามารถด้านการเกษตรต่างประเทศ

1) เป้าหมาย

เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จในการเป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรต่างประเทศ (ร้อยละ 80)

2.2) ร้อยละความพึงพอใจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรต่างประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

- 3.1) เพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรต่างประเทศ
- 3.2) เสริมสร้างความร่วมมือเครือข่ายด้านการเกษตรต่างประเทศ
- 3.3) พัฒนากลไกและศักยภาพของบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบายและงานด้านการเกษตรต่างประเทศ
- 3.4) สนับสนุนและผลักดันการค้าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้แข่งขันได้ในเวทีโลก
- 3.5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรต่างประเทศ

4.2.3 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน**1) เป้าหมาย**

พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- 2.1) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น (7 ล้านไร่)
- 2.2) เกษตรกรมีการนำความรู้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไปปฏิบัติใช้ (ร้อยละ 70)
- 2.3) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ผลิตสมุนไพร เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 10)

3) แนวทางการพัฒนา

- 3.1) กำหนดนโยบาย ทิศทาง เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 3.2) พัฒนาและสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนทั้งในและต่างประเทศ
- 3.3) พัฒนาชุดความรู้ต้นแบบ (best model) และสื่อสารสร้างการรับรู้การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนสู่กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ (Smart Farmer, Young Smart Farmer) ผ่านเวทีวิชาการ ชุตองค์ความรู้ และสื่อสังคมออนไลน์
- 3.4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและบริหารจัดการฐานข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน
- 3.5) ยกระดับคุณภาพการผลิตสมุนไพรเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์
- 3.6) ส่งเสริม/สนับสนุนความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อภาคการเกษตร และทักษะในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4.2.4 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร**1) เป้าหมาย**

- 1.1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ
- 1.2) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ในการขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- 2.1) ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ระดับ 5)
- 2.2) ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 80)

2.3) ร้อยละความสำเร็จในการจัดหาเครื่องมือสำหรับการจัดทำระบบการแสดงผลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยระบบภูมิสารสนเทศ สำหรับการประมวลผลข้อมูลด้านการเกษตรสำหรับศูนย์ข้อมูลกลาง (MOAC Data Center) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 100)

2.4) ร้อยละความสำเร็จในการดำเนินโครงการจัดหาระบบบริหารจัดการไฟล์เพื่อเก็บข้อมูลเอกสารให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (ร้อยละ 85)

2.5) ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) นำเสนอทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร

3.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการปฏิบัติงานตามการออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร

3.3) ผลักดันการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศให้เป็นเอกภาพ

3.4) พัฒนาออกแบบระบบการปฏิบัติการที่ทันสมัยรองรับอนาคต

4.2.5 แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

1) เป้าหมาย

1.1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีสัดส่วนบุคลากรที่เหมาะสมในแต่ละภารกิจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเป็น Smart Officer

1.2) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรรองรับทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ

1.3) บุคลากรเป็นคนดี มีทักษะทันสมัย มีความสามารถที่หลากหลาย มีความเชี่ยวชาญในงาน และมีทักษะขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

1.4) บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละของบุคลากรที่ผ่านเกณฑ์ Smart Officer (ร้อยละ 4 ต่อปี)

2.2) ร้อยละของอัตราว่างของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ไม่เกินร้อยละ 5)

2.3) ร้อยละความสำเร็จของการเตรียมบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (ร้อยละ 80)

2.4) ร้อยละความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กร (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) ยกระดับบุคลากรให้เป็น Smart Officer

3.2) พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านความรู้ (Hard Skills)

3.3) พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills)

3.4) พัฒนาศักยภาพนักบริหาร

3.5) บรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติเป็น “คนพันธุ์ใหม่” ทดแทนอัตราเกษียณ

3.6) พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.7) พัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.8) ส่งเสริมให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร

4.2.6 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร

1) เป้าหมาย

1.1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรที่ดีตามมาตรฐานที่หน่วยงานกลางกำหนด

1.2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จในการวางระบบการพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นระบบราชการ 4.0 (ร้อยละ 100)

2.2) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100 (22 หน่วยงาน)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) ปรับโครงสร้างและระบบกลไกการขับเคลื่อนนโยบายของ สป.กษ. ให้รองรับการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2) ส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารจัดการของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็น ระบบราชการ 4.0

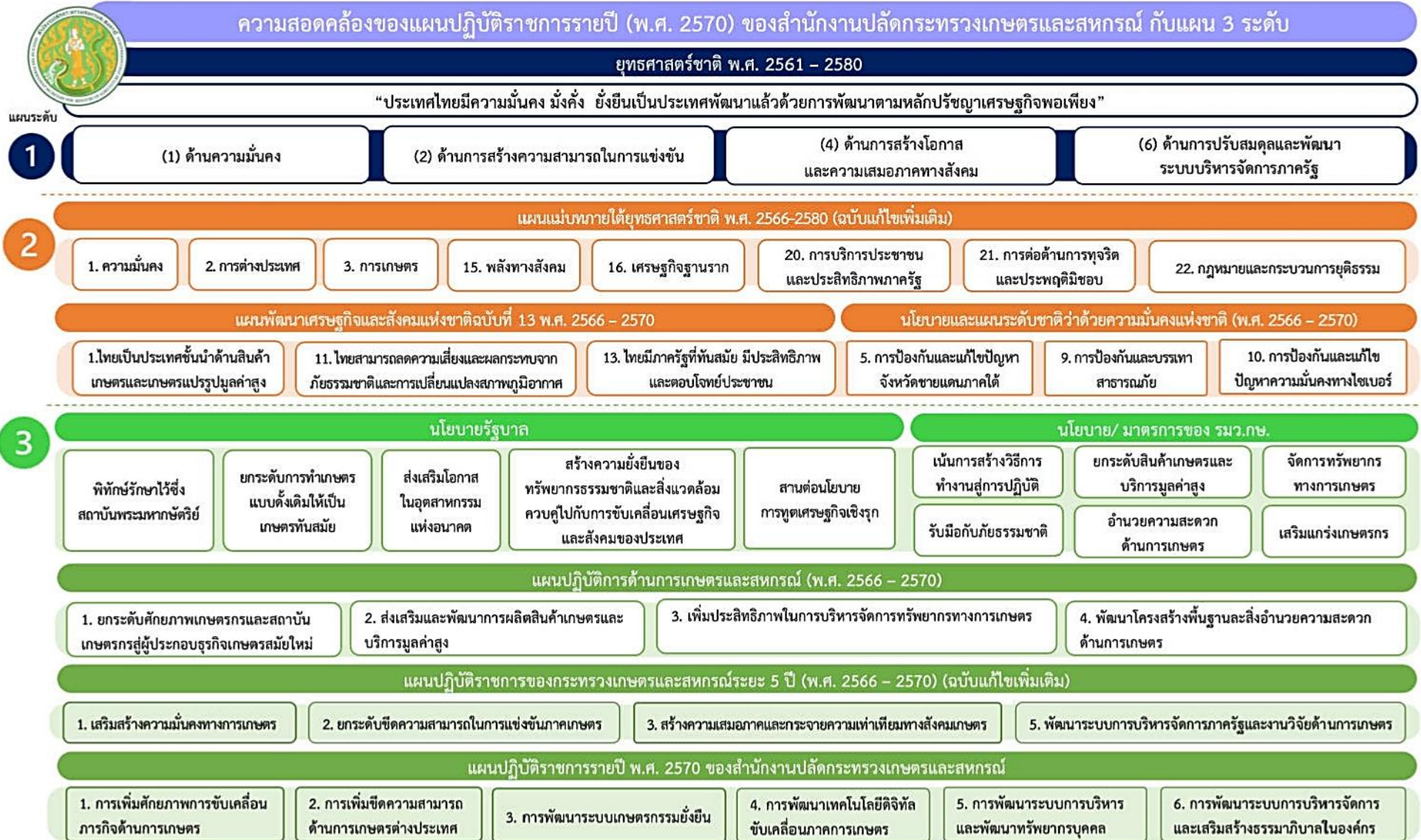
3.3) พัฒนาปรับปรุงกระบวนการตามความต้องการความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.4) พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ การป้องกันการทุจริตและการประพฤติดีมีขอบ

3.5) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.6) พัฒนาการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารและหน่วยงานในสังกัด สป.กษ.

3.7) เสริมสร้างให้บุคลากรภายในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิสัยทัศน์

" เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น "

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
2. พัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
3. วางแผนการผลิตด้วยหลักการตลาดนำการผลิต
4. บริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง
6. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
7. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ค่านิยมองค์กร "MOAC"

M	=	Morality	มีคุณธรรม
O	=	Openness	ตรงไปตรงมา
A	=	Accountability	ตรวจสอบได้
C	=	Creativity	มีความสามารถในการสร้างสรรค์

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ คือ เกษตรกรมีรายได้อย่างน้อย 97,860 บาท ภายในปี 2565 โดย

- (1) เกษตรกรกินดีอยู่ดี มีทักษะ และความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ
- (2) จัดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร
- (3) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตร
- (4) การเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (5) การบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมาย

- (1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น
- (2) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
- (3) รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและต่อเนื่อง
- (4) ความมั่นคงด้านน้ำทางการเกษตรของประเทศเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

- (1) ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.8
- (2) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.2
- (3) เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
- (4) พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ 350,000 ไร่

กลยุทธ์

กลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

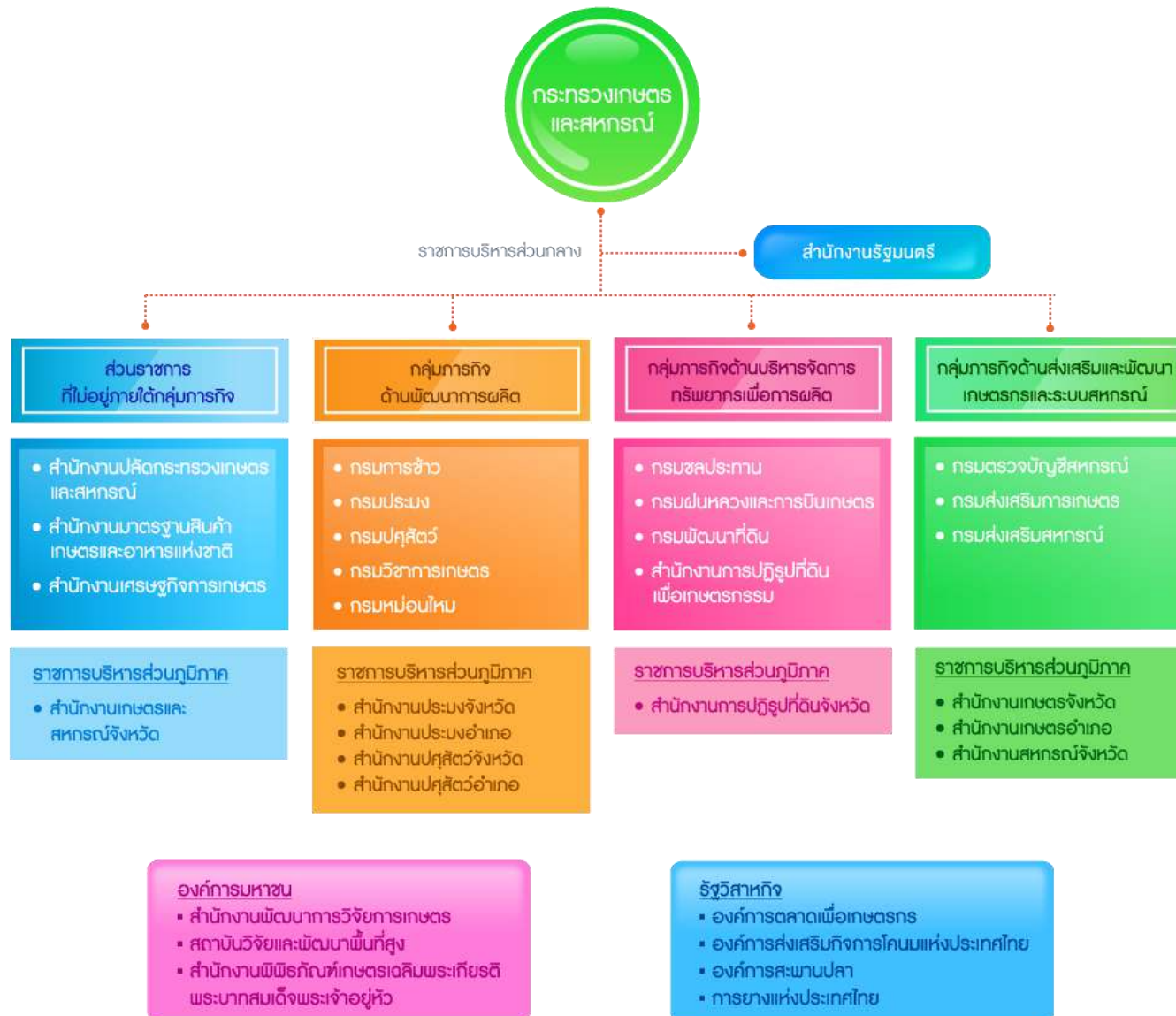
ภารกิจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา :

- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 18
- พระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการ ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา 18

โครงสร้างส่วนราชการ

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- 1) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- 3) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- 4) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- 5) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- 1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- 2) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- 3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- 4) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- 5) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- 6) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- 7) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- 8) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- 2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 3) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- 1) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- 2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 4) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- 5) สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- 1) พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- 2) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ นโยบายและภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ข้อใดกล่าวถึงภารกิจสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ครอบคลุมที่สุด
 - ดูแลเฉพาะการผลิตพืชและปศุสัตว์
 - ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตร และระบบสหกรณ์
 - กำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นหลัก
 - ควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภคทุกประเภท

เฉลย ข. ข้อ ข. ครอบคลุมภารกิจหลักทั้งหมดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

- การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร : ดูแลด้านการผลิตทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง
- การจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตร : ดูแลเรื่องดิน น้ำ (การชลประทาน) และปัจจัยการผลิต
- ระบบสหกรณ์ : พัฒนาและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและระบบสหกรณ์ทั่วประเทศ

- หน่วยงานใดมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการประสานการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - กรมชลประทาน
 - กรมส่งเสริมการเกษตร
 - สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - กรมส่งเสริมสหกรณ์

เฉลย ค. สำนักงานปลัดกระทรวงของทุกกระทรวงมีหน้าที่หลักทางกฎหมายในการเป็นศูนย์กลางประสานงาน อำนวยการ กำหนดแนวทางการบริหารราชการทั่วไป วางแผนยุทธศาสตร์และดูแลงานสารบรรณ งานงบประมาณ งานกฎหมาย รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง (กรมต่าง ๆ) และหน่วยงานภายนอก กระทรวง

- หากรัฐบาลต้องการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรดำเนินการในลักษณะใดมากที่สุด
 - เพิ่มปริมาณการผลิตให้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงตลาด
 - ลดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนของรัฐ
 - พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตควบคู่กับตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม
 - จำกัดการรวมกลุ่มของเกษตรกร

เฉลย ค. การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ต้องใช้หลัก "การตลาดนำการผลิต" และการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาราคาสินค้าตกต่ำเนื่องจากสินค้าล้นตลาดได้

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

4. ข้อใดเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับ “ความมั่นคงทางอาหาร” ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มากที่สุด
- ก. ส่งเสริมให้ประเทศมีการผลิตอาหารที่เพียงพอ มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
 - ข. ส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรทุกประเภท
 - ค. ลดจำนวนเกษตรกรภายในประเทศ
 - ง. ควบคุมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

เฉลย ก. ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ตามหลักสากลครอบคลุมเรื่องการมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค ประชาชนเข้าถึงได้ อาหารมีความปลอดภัย มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ และมีความเสถียรภาพ การส่งเสริมการผลิตภายในประเทศให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยจึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในบทบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ก. เป็นหน่วยงานหลักในการก่อสร้างเขื่อนทุกแห่ง
 - ข. เป็นหน่วยงานหลักในการตรวจรักษาโรคสัตว์
 - ค. เป็นศูนย์กลางการบริหาร ประสาน และขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวง
 - ง. เป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีสินค้าเกษตร

เฉลย ค. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการเป็นอำนวยการ ศูนย์กลางการบริหารราชการทั่วไป แปลงนโยบายของรัฐมนตรีไปสู่การปฏิบัติ ประสานงานระหว่างกรมต่าง ๆ ในกระทรวงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรของประเทศ

6. บุคคลใดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

- ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- ข. ปลัดกระทรวง
- ค. อธิบดี
- ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด

เฉลย ข. ปลัดกระทรวง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ปลัดกระทรวง คือ ผู้บังคับบัญชาข้าราชการประจำสูงสุดของกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงโดยตรง มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงและภาพรวมของกระทรวง

7. หากมีนโยบายเกษตรที่ต้องดำเนินการพร้อมกันหลายจังหวัด หน่วยงานใดมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายของกระทรวงกับการปฏิบัติในระดับพื้นที่

- ก. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- ข. กระทรวงการต่างประเทศ
- ค. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ง. สำนักงานศาลยุติธรรม

เฉลย ก. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกระทรวงในระดับภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยง นำนโยบาย แปลงยุทธศาสตร์ของกระทรวงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตลอดจนบูรณาการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ และผู้ว่าราชการจังหวัด

8. ข้อใดสะท้อนบทบาท “การบูรณาการ” ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดีที่สุด
- แต่ละกรมกำหนดนโยบายโดยไม่ต้องประสานกัน
 - ประสานหน่วยงานในสังกัดให้ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายร่วมกัน
 - ยกเลิกแผนพัฒนาการเกษตรระดับพื้นที่
 - ให้หน่วยงานส่วนกลางดำเนินงานทั้งหมดโดยไม่ใช้ข้อมูลจังหวัด

เฉลย ข. การบูรณาการ (Integration) คือ การเชื่อมโยง ทำงานร่วมกัน และประสานความร่วมมือเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน บทบาทสำคัญของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ การเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม ประสานงานและกำกับทิศทางให้ทุกกรม/หน่วยงานในสังกัด เดินหน้าไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายภาพรวมของกระทรวงและรัฐบาล

9. แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” สะท้อนหลักการใดมากที่สุด
- ผลิตสินค้าให้มากก่อนแล้วค่อยหาตลาด
 - ใช้ความต้องการของตลาดเป็นข้อมูลกำหนดการผลิต และใช้นวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่า
 - ลดการใช้เทคโนโลยีในภาคเกษตร
 - ให้เกษตรกรผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียวทั่วประเทศ

เฉลย ข. นโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาภาคการเกษตรยุคใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวใจสำคัญ

- ตลาดนำ : สำรวจความต้องการของตลาด ผู้บริโภค และความต้องการซื้อ ก่อน เพื่อนำมากำหนดชนิด ปริมาณ และคุณภาพของสินค้าที่จะผลิต (วางแผนก่อนปลูก/เลี้ยง) เพื่อลดปัญหาสินค้าล้นตลาด
- นวัตกรรมเสริม : นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม (แปรรูป/สร้างแบรนด์)
- เพิ่มรายได้ : ผลจากการผลิตตรงความต้องการของตลาดและสินค้ามีมูลค่าสูงขึ้น จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

10. การนำระบบเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) มาใช้ สอดคล้องกับแนวทางใดมากที่สุด
- การเกษตรแบบดั้งเดิม
 - การเกษตรที่ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการตัดสินใจ
 - การลดข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เกษตร
 - การเพิ่มแรงงานคนโดยไม่ใช้เทคโนโลยี

เฉลย ข. เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) หรือเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) คือ รูปแบบการทำเกษตรยุคใหม่ ที่เน้น "การบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบจำเพาะ" โดยนำข้อมูล (Data) เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจ เพื่อให้ได้ปัจจัยการผลิต (เช่น น้ำ ปุ๋ย ยาพ่น) ได้พอดีกับความต้องการของพืช/สัตว์ ณ เวลาและตำแหน่งนั้น ๆ ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีที่ใช้ในเกษตรแม่นยำ ได้แก่

- เซนเซอร์ (Sensors) : วัดความชื้น ค่า pH ในดิน หรือสภาพอากาศ
- โดรน (Drones) : บินสำรวจสุขภาพพืช และฉีดพ่นปุ๋ย/ยาแบบแม่นยำ

- ระบบดาวเทียมและ GPS : ระบุพิกัดและทำแผนที่แปลงเกษตร
- IoT & AI : รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และควบคุมการรดน้ำอัตโนมัติ

11. หากเกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนสูง แต่ขายสินค้าได้ราคาต่ำ แนวทางใดเหมาะสมที่สุด

- ก. เพิ่มการผลิตโดยไม่วิเคราะห์ตลาด
- ข. ลดประสิทธิภาพการผลิต
- ค. ลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ ปรับปรุงสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงตลาด
- ง. หยุดใช้เทคโนโลยีทุกประเภท

เฉลย ค. เมื่อเจอปัญหา "ต้นทุนสูง ราคาขายต่ำ" การแก้ไขที่ยั่งยืนและตรงจุดที่สุด ต้องจัดการทั้งฝั่งขาเข้า (Input) และขาออก (Output) :

- จัดการฝั่งต้นทุน : ลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เช่น ใช้เทคโนโลยี/เกษตรแม่นยำ เพื่อประหยัดปุ๋ยและน้ำ , บริหารจัดการปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
- จัดการฝั่งราคาขาย : ปรับปรุงสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Addition) ทำ Brand และเชื่อมโยงเข้ากับตลาดโดยตรง (เช่น ตลาดออนไลน์ , ตลาดเฉพาะกลุ่ม/Niche Market) เพื่อตัดกลไกพ่อค้าคนกลางและเพิ่มอำนาจการต่อรอง

12. การสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวเป็นสหกรณ์มีประโยชน์สำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้เกษตรกรแข่งขันกันเองมากขึ้น
- ข. เพิ่มอำนาจต่อรองและสามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกัน
- ค. ทำให้รัฐเป็นเจ้าของผลผลิตทั้งหมด
- ง. ทำให้เกษตรกรไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

เฉลย ข. หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์และการรวมกลุ่มเกษตรกร คือ การเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบต่างคนต่างทำ มาเป็นการ "ร่วมกันซื้อ ร่วมกันผลิต และร่วมกันขาย" ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์หลัก ดังนี้

- เพิ่มอำนาจการต่อรอง : เมื่อรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์) จะได้ราคาถูกลง และเมื่อรวมกลุ่มกันขายผลผลิต จะมีปริมาณสินค้ามากพอที่จะต่อรองราคากับพ่อค้าหรือผู้ซื้อรายใหญ่ได้
- การบริหารจัดการร่วมกัน : ช่วยให้สามารถแชร์เครื่องจักรกลการเกษตร เทคโนโลยี โรงเก็บ หรือโรงแปรรูปสินค้าร่วมกันได้ ซึ่งช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยลงอย่างมาก
- เข้าถึงแหล่งเงินทุนและตลาด : สหกรณ์สามารถเข้าถึงสินเชื่อ อุดหนุนจากภาครัฐ หรือเชื่อมโยงกับช่องทางการตลาดระดับใหญ่ได้ดีกว่าเกษตรกรรายย่อยเดี่ยว ๆ

13. ปัจจัยใดมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรไทยในอนาคตอย่างสำคัญ

- ก. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ข. เทคโนโลยีดิจิทัล
- ค. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและแรงงานเกษตร
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย ง. ถูกทุกข้อ

ปัจจัยทั้ง 3 ข้อล้วนเป็นแนวโน้มระดับมหภาค (Megatrends) ที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาและปรับตัวของภาคเกษตรไทยในอนาคต :

ก. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) : ภาวะโลกร้อนส่งผลให้สภาพอากาศแปรปรวน ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคและศัตรูพืชระบาด นำไปสู่ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหารและปริมาณผลผลิต

ข. เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) : การก้าวเข้าสู่ยุคเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) การใช้โดรน AI เช่น เซอร์วิคส์ต่าง ๆ และระบบตลาดออนไลน์ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

ค. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและแรงงานเกษตร : ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดลงและมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาทดแทนแรงงานคน

14. การส่งเสริม Smart Farmer มีเป้าหมายสำคัญที่สุดในข้อใด

ก. ให้เกษตรกรพึ่งพาความช่วยเหลือของรัฐมากขึ้น

ข. พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ใช้ข้อมูล เทคโนโลยี และบริหารจัดการการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ค. ลดความสามารถในการเข้าถึงตลาด

ง. ลดการรวมกลุ่มเกษตรกร

เฉลย ข. โครงการส่งเสริม Smart Farmer (เกษตรกรปราดเปรื่อง) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มุ่งยกระดับเกษตรกรไทยให้มีความพร้อมใน 6 คุณลักษณะสำคัญ เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

- มีความรู้เรื่องสินค้าที่ผลิต : เข้าใจกระบวนการผลิต ปัจจัยการผลิต และมาตรฐานสินค้า
- มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ : ใช้ข้อมูลสภาพอากาศ ราคา และความต้องการของตลาดมาวางแผน
- บริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้ : รู้จักคำนวณต้นทุน-กำไร และเชื่อมโยงช่องทางจำหน่าย
- ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม : ผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์
- มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร : มุ่งมั่นพัฒนาอาชีพเกษตรกรจนให้มั่นคง
- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม : นำนวัตกรรมสมัยใหม่มาช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

15. หากเกิดภัยแล้งรุนแรงต่อเนื่อง แนวทางเชิงนโยบายใดเหมาะสมกับการเกษตรในอนาคตมากที่สุด

ก. ส่งเสริมให้ปลูกพืชใช้น้ำมากขึ้น

ข. บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและปรับรูปแบบการผลิตให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่

ค. ไม่จำเป็นต้องปรับแผนการผลิต

ง. เพิ่มพื้นที่เพาะปลูกโดยไม่พิจารณาปริมาณน้ำ

เฉลย ข. เมื่อเผชิญภาวะภัยแล้งที่รุนแรงและต่อเนื่อง การแก้ปัญหาเชิงนโยบายอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องใช้แนวทางบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพภูมิอากาศ โดยมีหัวใจสำคัญดังนี้

- บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ : พัฒนาแหล่งน้ำ กักเก็บน้ำ พัฒนาการชลประทาน และกระจายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- ปรับรูปแบบการผลิต (Agri-Map) : ปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีในแต่ละพื้นที่ เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย การทำเกษตรผสมผสาน หรือปรับเปลี่ยนฤดูกาลเพาะปลูก
- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี : นำระบบการให้น้ำแบบแม่นยำ (เช่น ระบบน้ำหยด) มาใช้เพื่อประหยัดน้ำ และลดการสูญเสีย

16. จังหวัดหนึ่งประสบปัญหาผลไม้ล้นตลาดทุกปี เนื่องจากเกษตรกรปลูกพร้อมกันและเก็บเกี่ยวในช่วงเดียวกัน แนวทางใดสอดคล้องกับการบริหารนโยบายเกษตรสมัยใหม่มากที่สุด

ก. ส่งเสริมให้เพิ่มพื้นที่ปลูก

ข. วางแผนการผลิตตามข้อมูลตลาด กระจายช่วงผลผลิต และส่งเสริมการแปรรูป

ค. ให้เกษตรกรหยุดขายสินค้า

ง. ให้ทุกจังหวัดผลิตสินค้าเหมือนกัน

เฉลย ข. ปัญหาผลไม้ล้นตลาดและราคาตกต่ำเกิดจากภาวะสินค้าออกสู่ตลาดพร้อมกันจำนวนมาก (Peak Season)

การบริหารจัดการตามแนวทางเกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืนจึงต้องใช้หลัก "การตลาดนำการผลิต" และการบริหารจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

- วางแผนการผลิตตามข้อมูลตลาด : วิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศล่วงหน้า
- กระจายช่วงผลผลิต (Off-season Production) : ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการทำผลไม้นอกฤดู หรือยืดระยะเวลาเก็บเกี่ยว เพื่อแบ่งเบาความหนาแน่นของผลผลิตในฤดูกาล
- ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม : เปลี่ยนผลไม้สดให้เป็นสินค้าแปรรูป (เช่น อบแห้ง แช่แข็ง สกัด หรือทำน้ำผลไม้) เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาและเพิ่มมูลค่าสินค้า
- ขยายช่องทางการจำหน่าย : เชื่อมโยงตลาดออนไลน์ ตลาดโมเดิร์นเทรด และการส่งออก

17. กระทรวงมีนโยบายหนึ่ง แต่เมื่อนำไปดำเนินงานพบว่าแต่ละจังหวัดปฏิบัติแตกต่างกันจนไม่บรรลุเป้าหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงควรให้ความสำคัญกับสิ่งใดมากที่สุด

ก. เพิ่มจำนวนกรม

ข. การประสาน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ค. ยกเลิกการดำเนินงานระดับจังหวัด

ง. ให้เอกชนกำหนดนโยบายแทนรัฐบาล

เฉลย ข. ปัญหาหลักที่เกิดขึ้น คือ "นโยบายลงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ (จังหวัด) ขาดเอกภาพและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย" ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของสำนักงานปลัดกระทรวงในฐานะหน่วยงานกลางระดับกระทรวง ที่มีหน้าที่แปลงนโยบายเป็นแนวปฏิบัติ เชื่อมโยงส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค และกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินงานของทุกจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

18. เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องการใช้โดรน เซนเซอร์ และ AI วิเคราะห์ข้อมูลแปลงเกษตร นโยบายของกระทรวงควรสนับสนุนในด้านใด

ก. Digital Agriculture และ Smart Farming

ข. ลดการใช้ข้อมูล

ค. ยกเลิกเครื่องจักรกลเกษตร

ง. กลับไปใช้แรงงานคนทั้งหมด

เฉลย ก. เครื่องมือที่เกษตรกรต้องการใช้ ไม่ว่าจะเป็น โดรน (Drone) , เซนเซอร์ (Sensors) และ

ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทั้งหมดนี้ คือ องค์ประกอบหลักของเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming)

และการเกษตรดิจิทัล (Digital Agriculture) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยี สารสนเทศและข้อมูลมาช่วยบริหารจัดการแปลงเกษตรอย่างแม่นยำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต